

SZÉKELY HIRLAP

POLITIKAI S VEGYESTARTALMU KÖZLÖNY.

KIADÓ-HIVATAL:
Az ev. ref. főiskola nyomdájában.
SZERKESZTŐI SZALLÁS:
NAGY-KÖZ ELEJE.

Hirdetési ár: Három hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr., és minden beiktatásért külön 30 kr. o. é. bélyegdíj. — Három hasábos nyiltéri sorért 20 kr. o. é.
Az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadó-hivatalhoz, dolgozatok és nyiltéri közlések a szerkesztőséghez intézendők.

Megjelenik e lap minden szerdán és szombaton, reggel, **NAGY FÉLIVEN.**
ELŐFIZETÉSI ÁR
Negyedévre 1 frt 30 kr.
Félévre 2 „ 50 „

Korszerű indítványok.

Miután a követválasztási mozgalmak — melyeknek hullámai bizony elég magasra emelkedének — szerencsésen átestünk és így azt, mit a közügy érdekében a törvény megtenni parancsol, megtettük: eljöttnek hiszem az időt arra, hogy itthon azon teendőkhöz hozzáálljunk, melyek haladásunkat czélozzák. Hadd készítsük el hazánk kertjében az ágyakat azon magvak befogadására, melyeket honatyáink ama melegágyba, az országgyűlésen, elhintenek. S minthogy időnként több tárgyról is szándékom írni, ide írom az egyes számot.

I.

Az első eszme, melyről írni fogok, s melynek valósulását óhajtom, nem enyim, hanem egy derek uri emberé, ki közelebb meglátogatni szives volt. Ki legyen ez uri ember, tisztelt olvasóim a maga idejében meg fogják tudni.

Ez uri ember abból indulván ki, hogy az iskolatörvény ama szakasza, mely a gyermekeiket iskolába nem küldő szülőket pénzbírságon elmarasztalni rendeli, csupán negatív intézkedést foglal magában, s hogy czélszerű volna e negatív rendelkezést valami pozitív vonzó eszközzel megtoldani, még pedig úgy, hogy annak erkölcsnemesítő és állandó hatása is volna, azt indítványozá, hogy a falusi községekben négy ötforintos jutalom tüzetnek ki két oly fiu- és két oly leánytanuló számára, kik előbbször az erkölcsi magaviseletben és másodszor a tanulásban magukat kitüntették. A hatás állandóságát pedig az által vélne elérhetni, ha a jutalomdíjak a takarékpénztárba betétetvén, kamataikkal együtt csak akkor adatnának át az illetőknek, midőn az iparosok felszabadulnak, a földészek házasságra lépnek és addig ellenkező magukviselete által a jogot a jutalomhoz el nem vesztették.

En ez üdvös indítvány további taglálásába annál szívesebben bocsátkoztam, miután indítványozó ur késznek nyilatkozott községbeni valóítására száz o. é. forintot adományozni.

További beszélgetésünk folytán a praktikumára nézve a következőkben állapodtunk meg:

A község gyűlésében valamely iskola-barát megteszi az indítványt, melynek folytán közakarrattal vagy szótöbbséggel elhatározzák:

1. Az iskolalátogatás és az erkölcsi jómagaviselet előmozdítása végett a község négy (a hol lehet több) ötforintos jutalomdíjt állapít meg, két fiu és két leány számára, kik az erkölcsi magaviseletben és a tanulásban magukat kitüntették.

2. E jutalomdíjakat a község elöljárósága teremti össze a) a tehetős birtokosok adományozásából, b) a község és egyház pénztárából, c) egyéb czélszerűnek talált forrásból.

3. A jutalomdíjak az illetőknek minden iskolaév végén ítéltetnek oda az egész község jelenlétében; de a takarékpénztárba tétetvén azon időig, a midőn az illetők házasságba lépnek, vagy mint iparosok felszabadulnak.

4. Kikapandják pedig a jutalomdíjt az ifjak, ha az egész község kimondja felőlök, hogy a) soha sem részegeskedtek, b) semmi verekezésben részt nem vettek, c) istenkáromlók nem voltak, d) az elöljáróság és szülők, valamint az öregek iránt mindig illő tisztelettel voltak. Hasonlólag a leányok is akkor veendik a jutalomdíjt, ha szorgalom, szerénység, háziasság és szülők iránti engedelmesség ajánlandja őket.

A ki nem adható díjak, a díjak alapjának nevelésére fordítanak.

És ezt az I. szám alatt.

Hogy az indítványok sűrű egymásutánjától meg ne ijedjen a tek. szerkesztő ur, fogadást teszek, hogy a II-ikkal mindaddig hallgatok, míg ez első legalább egy községben nincs életbe léptetve.

Ompolyi.

Ő császári s apostoli királyi Felségéhez hódolatteljes felterjesztése báró Wenckheim Béla, magyar királyi belügyminister, Lónyai Menyhért m. k. pénzügyminister, és Horváth Boldizsár, m. k. igazságügyministernek: a volt székelgyalog- és huszár-határőrezredek kincstári kezelés alatt álló ingó és ingatlan javainak visszaadása és rendezése tárgyában.

(Folytatás.)

Hivatkozunk az A. C. II. R. 8 czime s cikkére, melyben az erdélyi koronajóságok névszerint megemlítetnek —

hivatkozunk arra, hogy a kérdéses havasok nem fegyverhatalommal, hanem határjárás útján szereztettek vissza; tehát nem új foglalások, hanem a bizonytalanság, s Erdély belviszályai felhasználásával megzavart határ és régebbi birtoklás vissza állításának következménye —

hivatkozunk II. József császár ő felségének 1783. május 27-én kelt legfelsőbb elhatározására, (3 / 1.) mely a visszaszerzett havasokat feltétlenül a határőrök részére adadni rendelte. — Végül:

megemlítjük azt, hogy a havasok jóvedelmének egyelőre a családok közötti felosztása — s később a ruházati pénztár alapítása s így a székelgyalog-határőrök saját költségén viselendő tehernek könnyítése nem a kincstári jogosultságnak, hanem a határőrséget alkotó Csikszék tulajdon jogának lehetnek csak következményei; mindezek alapján tehát alázatos véleményünk szerint a Csikszék határvonalán fekvő s még kincstári kezelés alatt álló visszaszerzett havasokban a pusztá visszaszerzés jogczimén kincstári jogosultság nem létezik.

A jogbiztonság követelményének kell tekintenünk azt, hogy míg egy részről az országos kincstár valódi és jogos érdekeit, bárhol és bárki ellen védeni legfőbb kötelességünknek ismerjük, másrészt elfogulatlan véleményünk tanácsoljuk Felségednek az igazság kiszolgáltatását még akkor is, ha az a kincstár ellen történne.

Alázatos véleményünk szerint tehát a székelgyalog-határőrezredek ingó és ingatlan vagyona csak az elkobzás alapján van kincstári kezelés alatt, s miután az elkobzási jogalapot Felséged bölcsesége megszüntette: ezen javakhoz csak annyiban van a kincstárnak joga, mennyiben beruházás, vagy szerződés útján jogot szerzett.

A havasokhozti jogosultság második kérdésül Nagy-Káson, Csik-Szt-György és Bánkfalva községek 1856—1862-ben bejelentett igényeinek megvizsgálását kell tekintenünk, — ezen igények azonban — eltekintve attól, hogy azok nem közhiteles nyilvános okiraton alapulnak, — véleményünk szerint elévültek:

mert a vezetett községek 1794-től kezdve, mikor az általuk igénybe vett baska, solymtár és keresztes havasok elfoglaltattak, — 1856, illetőleg 1862. évig igényüket sem közigazgatási, sem törvénykezési úton sehöl be nem jelentették, s így az a H. K. I. R. 78 cz. 2 cikke — és az 1555 C. 24. pontja értelmében többé érdemleges pertárgya sem lehet;

s mert Nagy-Káson azon állítása, hogy „baska havasa kölcsönös szerződés mellett, a katonaság felállása idejéig szóló feltétellel lett a közös ruházati pénztár javára átadva“ — semmivel sincs igazolva, s ezen állítást az 1789—1798 közötti tömeges községi folyamodványokból következtethető, akkori birtokvédelmi hangulat valószínűtlenné is teszi;

a nevezett községeket tehát bejelentett igényekkel — azok érdemleges bírálatába nem bocsátkozva — elutasítottatni véleményezzük.

Mindezek folytán a kérdéses havasokat Csikszék közös tulajdonul kell tekintenünk; mert abból, hogy az 1769. előtti jogos birtokosok ezen havasrészekhez jogukat annak idejében érvényesíteni vagy nem tudták, vagy nem akarták a majd nem egy egész századig tartott jóhiszemű birtokos tulajdon jogának teljes érvénye következik; s miután ezen tetteles birtokos az első székelgyalog-határőrezredek alkotó Csikszék közönsége volt: mi a Csikszék határvonalában fekvő s még kincstári kezelés alatt álló visszaszerzett havasokat, az első székelgyalogezredek alkotott Csikszék közönségének vallás és nemzetkülönbség nélküli közös tulajdonul feloszthatlanul véleményezzük visszaadni.

(Folytatjuk.)

Ismét csak a Gerend és M.-Vásárhely között tervezett vasúti állomások kérdéséhez.

„Szóljal ahoz a miből élsz“ a székely nép között is elterjedt és igaz példabeszéd lévén, miután ezt nem annyira saját, mint a közérdekű ügyek iránt, őszintén megvallva szintén magamévá tettem, nem mulaszthatom el, hogy a becses lapjának idei 23-ik számában foglalt, fennebbi kérdéshez, — mit H—h ur is, egészen szakértőleg szellőztetni szives volt — vissza ne térjek.

Tudom, hogy a jelenlegi politikai mozgáalom, nagyon is elfoglalja becses lapjának terét, de miután jövőnk boldogsága és a bátrabb politizálhatóság, csak is szellemi s anyagi rongált viszonyaink szilárd alapjából fog kiindulhatni ezután biztosabban: méltóztasson jelen soraimnak is becses lapjában helyet engedni, — hogy egyfelől e közérdekű tárgyról többször megvitatassék, s másfelől H—h urnak, a nékem mondott bókért, mire nem annyira én, mint nálamnál befolyásosabb egyének érdemesek — szives köszönetemet nyilváníthassam; de, hogy végre elmondhassam ezen országos horderejű ügy jelenlegi mikénti állását. E hó 14-kén helységünkben — keresztült utatában lévén gróf Bethlen Farkas ur ő nagysága, a keleti vaspálya nem régen kinevezett igazgató tanácsosa, szerencsés voltam tiszteleggetni nála, mely alkalommal ezen nagyfontosságú ügyre nézve, a következőkben világosítottam fel, mit nyilvánosságra hozni, kötelességemnek ismerek.

Ugyan is azt mondá nekem a mlts gróf ur, szóba jövőn e tárgy és megismerkedvén vidékünkön éppen akkor körözött emlékirattal, „hogy azon érv, miszerint Gerend s M.-Vásárhely között, Kutyalva s Vidrátszeg lennének vasúti állomásokul kiszemelve — tévedésen alapul, mert ugyan volt szó arról egy elején, a válalkozókkal kötendő szerződés megalapítása alkalmával — de éppen az ő indítványa nyomán, az állomások meghatározása, a kormánynak fenntartott addig, míg teljesen meggyőződik arról, hogy a közérdek hová kívánja az állomások felállítását ezen a vonalon. Miután saját tapasztalásból tudja, hogy az országos közérdeknek megfelelőbb három állomása, mint Maros-Ludas, Radnóth és Nyárádtkő, nem lehet, igen őrvend a több oldalról történt felszólamlásnak, s minden befolyását arra fogja felhasználni, hogy azok érvényre jussanak mentől előbb.“ Igen természetes, hogy ily szép biztatás után sietnünk kellett a mezőség és Küküllőmegyéből mind össze 412 aláírással ellátott emlékirat elküldésével; mely okból nem vehetni igénybe H—h urnak azon buzditó szives felhívását, hogy e petitiot aláírás szerzés végett, oda is elküldjük.

Mindezekből, kitűnik, hogy ügyünk ez ideig jól áll, s még biztosabbá teszi azt egy távirat, mit Tordamegye érdemes s szeretett főispánunk csak közelebből kapott Pestről, melyben hírül adatik, „hogy a vasúti állomások kérdése országos horderejű lévén, azon értelemben fog eldöntetni, a hogy érdemes főispánunk előbb elnöki úton s később a tordamegyei rendkívüli bizottmányi gyűlés irt fel“ — ezeknek kifolyása lévén, a közöttünk körözött emlékirat is. Hanem mindezek után sem szabad e nevezetes tárgy érdemleges szellőztetésével felhagyni, mert mentől több oldalról történik a kérelmezés, annál inkább tűnik ki az ügy iránti nagy érdekelttség és annál biztosabb lesz a siker, a mint azt hiszem, kevés magán érdekű embert kivéve mindenki ohajt, hogy minél előbb valósuljon!

Hantz Pál.

Tervrajza a küküllőmegyei gazdasági-egylet által az 1869-ik év április hava 28-án ünnepélyesen megnyíló és május hava 2-kán bezárando Dicső-Szent-Mártonban, gróf Beldi Ferencz ő méltósága udvarában rendezendő gazdasági kiállításnak.

Kiállítandó tárgyak:

- I. Borok.
- II. Gazdasági tenyészállatok u. m. 1. birakák, 2. tehenek, 3. bika- és ünőborjúk egy éven felüliek, 4. sertések, 5. lovak, 6. juhok, 7. házi szárnyasállatok.
- III. Takarmánymagvak u. m. luczerna, lóher, murok, búkköny stb.
- IV. Gabonaneműek u. m. búza, rozs, árpa,

zab, törökbúza: a piacra kiállítani szokott minőségben.

V. Kerti vetemények minden nemei, ugy azok magvai.

VI. Házi iparcikkek u. m. házi fonalok, házi len, kender- és gyapjuszövetek, varrások stb.

VII. Gazdasági gépek, eszközök ugy minden gazdasági iparcikkek.

A kiállított cikkek jelesbjeiért a bírálatok nyomán részint pénzjutalmak, részint első- és harmadrendű dicséző oklevelekkel jutalmak fognak kiosztatni, és pedig:

A) Pénzjutalmak következő tárgyakért u. m.

1. 1868-ban termett borokért. 1) Egy fajú borra: 1-ső jutalom 5 frt o. é. 2-dik jutalom 2 frt. 2) Elegyes fajú borra. 1-ső jut. 5 frt. 2-ik 2 frt. 3) Veres borra. 1-ső jut. 5 frt. 2-dik 2 frt.
- 4) Aszuborra. 1-ső jut. 5 frt. 2-dik 2 frt.

II. Gazdasági tenyészállatokért. 1) Lovak.

- a) négy éves ménre 1 db arany b) 3—4 éves kanezsikóra két díj egy-egy arany. 2) Szarvasmarhára. a) két éves bikára. 1-ső jutalom 10 frt. 2-dik jut. 5 frt. b) két éves tinóra: 1-ső jut. 5 frt. 2-dik jut. 2 frt. c) borjustehénre: 1-ső jut. 1 db arany 2-dik jut. 4 frt. 3) Hazai fajú juhokra, melyek azonban lehetnek keresztetettek. a) Kosok: 1-ső jutalom 1 db arany 2-ik jut. 2 frt. b) anyajuhokra: 1-ső jut. 4 frt 2-ik jut. 2 frt. 4) Sertésekre. a) 1 éves kanra: 1-ső jut. 1 db. arany 2-dik jut. 2 frt. b) 1 éves koczára: 1-ső jut. 4 frt 2-dik 2 frt.

III. Gabonaneműekre, melyekből legalább 8 kupa kiállítandó. 1. Tisztabúzára 3 frt 2. Rozsra 3 frt. 3. Zabara 3 frt. 4. Árpára 3 frt. 5. Fehér gyalog fuszujkára 3 frt.

IV. Házi iparcikkek. 1. Harisnya posztóra 3 frt 2. Czondraposztóra 3 frt 3. Szalmavagy vesszőfonásra: 1-ső jutalom 3 frt 2-dik 1 frt.

V. Gazdasági gépekre. 1. Borsajtóra 2 db arany 2. Szecekevágóra 2 db arany 3. Közönséges kerülő faekére 1 db arany 4. Szóróróstára 2 db arany.

Jegyzet. A kiállított gépek jelesbjeiből a kiállító bizottmány az alapszabályok 29. §. értelmében az egylet tagjai közötti kisorsolás végett vásárol.

B) Dicséző okmányokkal tiszteletetnek meg mindazon kiállítók, kik kitűnő cikkei a bírálatok szerint arra alkalmasoknak ítéltetnek.

A gazdasági állatok kiállítói községi bizottvánnyal igazolják, hogy azok saját neveltjeik, ellenesetben jutalomra igényt nem tarthatnak.

A kiállítandó tárgyak április 27-éig beküldendők Dicső-Szent-Mártonba, gróf Beldi Ferencz ő méltósága udvarába a „rendező bizottmányhoz“ czimezve, és a beküldő minden egyes tárgyra jegyezze meg „visza várja-e“ vagy az „egylet részére“ ajálja azokat?

A gazdasági tenyészállatok április 28-ára a kiállítási helyiség udvarába hajtatandók és bejelentendők, melyek fölött a bírálók és a díjkiosztás azonnal meg fog történni, mely után visszahajthatók.

A kiállítást látogatók 10 kr. belépti díjt fizetnek.

Május 3-án a jutalmak, nemkülönben a dicséző okmányok kiosztatnak, a visszakívánt tárgyak kiadatnak, az egylet részére ajánlottak pedig elárvereztetnek.

Az 1868-dik évi bonyhai kiállításakor tapasztalt buzgóság azon reményre jogosítja a gazdasági egyletet, hogy a t. cz. közönség a jelen kiállítást is fényesen támogatja.

Dicső-Szent-Márton, 1869. március 7-én.

A rendező választmány.

VIDÉK.

Küküllőmegye, márc. 26.

T. Szerkesztő ur!

Folyó hó 23—24-ik napjain megyénk alsókerülete a Királyhágón innen még eddig páratlan követválasztást vitt végbe. Itt ugyanis b. Szentkereszti Zsigmond és Szilágyi Lajos személyében, két baloldali jelöltre folyt a szavazás, a nélkül, hogy a Deák-párt jelöltet léptetett volna fel.

A jobboldal ezen semlegességének oka egy

hallgatag fusio, melynek folytán a baloldal ellenjelölt felléptetése nélkül beléegyezett a Deák-párti gr. Bethlen Farkas követjelöltségébe, s ezen eljárásért a jobboldal sem léptetett fel az alsókerületben jelöltet.

A választás eredménye az lett, hogy Szilágyi Lajos 32 szavazattöbbséggel megválasztott.

Eltérnénk az igazságtól, ha azt állítanók, hogy itt a választás minden ingerültség nélkül folyt le, volt bizony itt is lármá, egy-egy ártatlan vízbodabással való fenyegetés; de ezek csak a bor által felizgatott és magoknak ilyen alkalmaknál mindent megengedő, apró kortesek kapacitálását képezték. Mivel szembe nagy megnyugvással láttuk a jelöltek és tekintélyesebb pártvezérek higgadt magatartását; a legnagyobb esendességgel ebédelt a két párt ugyanazon teremben, éltette saját jelöltjét, a nélkül, hogy e miatt az ellenpárt insultationnak lett volna kitéve.

Mulatságos látvány volt a választásra összegyűlt román vezetők és hivatalnokok magatartása. Mert a mig a b. Sz. Zs. román választóit kézzelfogható érvelésekkel igyekeztek a szavazástól elvonni, addig a nagyra becsült rokorszenvűket inkább kiérdemelt Sz. L. részére magok szereztek a román szavazatokat, s a szegény félrevezetett román ember elbámulva gondolkodott a „ha akarom vemhes, ha akarom nem vemhes“, előtte érthetetlen alkalmazásán. Ezen eljárás meglehetősen mellékljátékot képez, azon tragi-comediához, melyben a főszerepet a Szerdahelyt elfogadott passivitás elve játszdja, s melynek mottója: „szolgálunk, mert a Zahlungs-Bogen pompás egy találmány, s a nagy fizetés mellett könnyebben is várhatunk.

Azt a passivitás elvét mi is követtük vagy két évtizeden át, közölünk is vállalt egy-egy gyengeszevű s még gyengébb erszényű felebarátunk hivatalát; de érezve gyarló függését nem igyekezett vezérkedni a politikában, hagyta azokra, kik nem élve a kormány szolgálatában, „sine ira et studio“ ítéltették s ítéltetik meg: hogy mi szolgál nekik s kazájuknak igaz javára. Az ilyen passivitásnak van értelme s volt sikere is.

De a mig a tisztviselők névsora tarkállik a sok iu-tól, addig a passivitás megmarad azint, bűvös szernek, mely a székely példásán szerint, „használni nem használ, de annál többet árt“, annyival is inkább, mert a román nép szellemével, gondolkodásával ellenkezik.

K.

Külpolitikai szemle.

Maros-Vásárhely, április 5.

OLASZORSZÁG. Az olasz kormány kiadta a zöldkönyvet; azaz egy okmányorozatot tett közzé, melyek mindannyian a római kérdésre vonatkoznak, s egész 1867. decz. 5-ig nyulnak vissza.

Rómából márcz. 29-éről alaptalannak nyilvánítják azon közlést, mintha a pápa a madridi pápai nuntiusnak meghagyta volna, hogy Franciaországba vonuljon vissza. A római udvar folyvást békülékeny indulatot tanusít Spanyolország iránt.

POROSZORSZÁG. A porosz félhivatalos lap közelebből a magyarországi választások eredményéről értekezve, azon hiedelmének ad kifejezést, hogy nincsenek nehézségek, melyek a Deák-párt közeledését, az oppositio mérsékelt árnyalataihoz akadályozná, védelmül a szélsőbal ellen.

Csodálatos, hogy a mi ballapjaink is épen most pengetik ez eszmét. Magna ingenia. conveniunt.

SPANYOLORSZÁG. Egyik francia lap mult hó 26-káról, a következőkben adja elő Spanyolország állapotát. Az anyagi helyzet mitsem változott ugyan, s veszély sem fenyeget. mindamellott a láthatár minden pontján közel kitörő vész előjelei láthatók. A lapok is beszélnek már arról, hogy a jelen állapot nem sokáig tarthat s általános a meggyőződés, hogy változás szükséges. A republikánusok nem fejezték be még műveiket Kadiz, Malaga és Xéres falai között. Ugy lehet, sokkal hamarabb üt a nagy viadal órája, mint gondolnók. A szabadelvű monarchisták igyekeznek visszaszerezni népszerűségüket, mely nem csekély vereséget szenvedett.

A Karlista-párt szilárdul halad kitűzött czélja felé. Midőn elérkezik a pillanat, a felkelés általános fog lenni. Sokan csekélylik a Kárlis-

ta-párt erejét. Ezek nem ösmerik Spanyolországot. Mihelyt tudja lesz don Carlos megérkezése az északi megyékbe, azonnal általánossá válik a felkelés Spanyolországban. A hét éves háború emléke még él, s e hagyományos országban a Karlisták fiai, mint Karlisták élnek s halnak meg. Ezek nem sokat gondolnak a forradalmokkal, polgári háború iszonyaival, száműzetéssel, halállal, csak hogy megmutathassák, hogy méltó fiai atyjoknak. A néptömegnél némely tartományokban tapasztalható önmegtagadása élénken emlékeztet a keletiek fatalis ösztönére. Családjuk hagyományai s atyjuk emléke által lebilincselve, eszükbe sem jut, hogy a legkétségbeesettebb ügytől is elpártoljanak. Ezek világosan mutatják, hogy a Karlista elem nem épen oly megvetendő, mint némelyek hinni akarják.

Azonban az Izabella-párt mindeniknél nyugtalanabb, s ha az exkirálynő el tudta volna magát határozni, hogy fia, Alphons, javára lemondjon, a dynastia restauratioja semmi nehézségbe sem ütközik.

A republikánus párt is minden lehetőt megteszen. Mindenekfölött a nemzetörségre számít s folytonosan buzdítja, hogy mutassa magát a forradalom által szerzett szabadság hű védőjének.

Egyébaránt a 31-ki kortesgyűlésben, a Serrano beszédére, mely a helyzet komolyságát ecsetelte, a kölesőre vonatkozó törvény 168 szóval 49 ellen elfogadtatott.

Erre a kormányjavaslat letéttetett a ház asztalára, az megalapítja a már kihirdetett szabadságokat, a katolicismus fenntartását, a többi felekezetek szabad vallásgyakorlata mellett: a kormányforma örökös monarchia; a senatus 12 évre, a kortesok 3-ra választatnak.

GÖRÖGORSZÁG. A Times áthenei levelezője érdekes adatokat közöl Görögországból, melyek eléggé kimagyarazzák azt az alig érthetett háborúskodási kedvet, mely a görögöket elfoglalta volt.

Ir a György király 10 napos utazásáról Moreában, hol ő felsége sok helyett átúszni volt kénytelen a megáradott parti folyókon. Említi, hogy a királynak bővséges alkama volt meggyőződni, mennyire hátra van még Görögország a legszükségesebbekben is. „Egykoron — mondja a levelező — e folyók mind átváltak hidalva s hullámaik jól vezetett csatornákkal árasztattak a környékre“. A még fennálló hidak s kövezett utak a törökök idejéből származnak. E tekintetben Görögország még nagyon keveset tett. Egy kis hidacska az Acharne vizén, nem messze Athénétől, görög mű ugyan, de oly rosszul van építve, hogy már kétszer roskadt össze. A görögök a lakosság gyér voltán panaszkodnak. Mi az oka, hogy Elis és Lakonia termékeny vidékei nem édesítenek oda lakosokat, midőn számosan vándorolnak ki szerteszét? Ennek az Új-Görögországnak Themistoklesre lenne szüksége, ki egy kis népecskéből virágzó s nagy népet alkotott. Történetek ugyan javítások, de távol sem felülnek meg a szükségnek. A görög töképezések inkább adnak kölesön a szultánnak, még háborui czélokra is, mint a görög királynak közhasznu vállalatokra.

Nyilatkozat.

Alattirtak kinyilatkoztatjuk, hogy a györgyi kerületben a képviselőválasztási mozgalmak alatt egyfelől alkirálybíró s balpárti követjelölt Puskás Ferencz, másfelől dultó Ferenczi György s több Deák-párti választók között, részint a „Kolosvári Közlönyben“, „Székely Hírlapban“ és „Magyar Polgárban“ megjelent cikkekben, részint társadalmi téren előfordult kellemetlen surlódások, mindkét párt érdekelt tagjainak becsülete sérelme nélkül a lovagiasság szabályai szerint, kiegyenlítették s végképen elenyésztették.

Gy.-Szt.-Miklóson, 1869 márczius 24-én.

Mikó Mihály.
Györfi Péter.
Antalfi Károly.
Kiss Antal.

VEGYES.

* Tisztelettel kérjük azon t. cz. előfizetőinket, kiknek előfizetési ide-

jök a mult hó végével lejárt, lapunk megküldése iránt rendelkezni, hogy fennakadás ne történjék.

* Háromszázkilenczven három képviselő van eddig tudunkra megválasztva. Ezek közül 234 jobboldali, 159 baloldali. Erzsébetvárosban dr. Pátrubán Gergely és Dániel Márton választatott meg.

* Szász-Régenből, lapunk bezártakor vesszük, az aggasztó kósza híreket megecsáfólv, következő tudósítást, apr. 6-dikáról:

A választás tegnap vette itt kezdetét, éppen most foly a legjavában; mielőtt tehát az eredményt számokkal közölhetném, az ellenzékét jellemző egy tényt nem hagyhatok említetlenül. A baloldal mindent el próbált eddigelő is, hogy a választási eljárásban hibát találjon, de semmiben sem sikerült, — hogy mégis compromittálja a békés és csendes jobbpárti választókat, — az estve egy baloldali által éppen akkor, midőn a magyarrégeni választók hazamenő utjukban voltak, egy ugyancsak baloldalinak beverette ablakát és lármát ütven a hazamenőket — jóllehet ezek lámpással voltak, kik közt a szolgabíró is jelen volt — a csendőrök által letartóztatva és elzáratta, kik csak akkor bocsáttattak ki, midőn a valóságos tettes (egy baloldali.) kitudatott. Most pedig ez vallja a hüvesen büne bocsánatát. Bár mit kövessenek is el azonban a balpártoskodók, s fogadhatnak még kétszer annyi idegen kortest is: az erkölcsi és számszerinti győzelem a jobbpárt részére bizonyos!

Egy választó.

* Az erdélyi gazdasági-egylet lapot indit „Erdélyi Gazda“ czimen. Bizottsági felügyelet alatt szerkesztik Timár Károly és Szabó Sámuel. A felügyelő bizottság tagjai: Paget János mint elnök, Berde Áron, b. Huszár Sándor, Kócsi Károly, Mina János, Nagy Ferencz és Szentgyörgyi József. Megjelenik minden hónapban kétszer; az első szám ápril 15-én lát világot. Előfizetési ár apr.—decemberre: egyleti tagoknak 1 frt, nem tagoknak 1 ft 60 kr. E hiányt pótló vállalatra felhívjuk a t. olvasók figyelmét, s egyszersmind felküldés végett előfizetéseket is elfogadunk.

(ch) A határunkon dolgozó vasúti mérnökök az indóház helyisége megválasztásában működnek. A képviselőtestület elhatározta ez ügyben a városi igényeknek is befolyást szerezni.

(ch) Miklós Miklós, tordai ref. lelkész, a jeles egyházi szónok, nemes szívü emberbarát és kedélyes társalgó élte 61-ik évében, jobblétre szenderült. Béke poraira.

(ch) A szerdahelyi román konferencia által N.-Szebenben felállított román komiténak minden működést megtiltotta a miniszterium.

— A Houchárd-szoborra gyűlt s kamatjaival 187 frt 80 kr-ra o. é. fölszaporodott tőkeösszeget, alólirt idei márczius hó 31-kén a helyi takarékpénztárba további jövedelmeztetés végett letette, az erről kiállított betéti könyv a városi tanács útján megőrzés végett, a városi levéltárba behelyeztetett.

Fekete József, főbíró.

* Hogy járt egy baloldali kortes Toroczkón? kiment veres reményekkel a közeli Toroczkóra, a piacra összegyűjtötte a választókat s két óra hosszant órált nekik a baloldal dicősegről s a jobboldal veszedelmes voltáról. A békés toroczkóiak csöndesen hallgattak, egyetlen szó nélkül, sem jót, sem rosszat nem kiállítottak, hanem a beszéd végeztével szépen haza oszlottak. Bár mennyire a légben járjon is azonban a baloldali kortes elmélkedésében: azért ő is ember, ő is megéhezik. Így történt a miénkkel is, s a nagy óráció után szeretett volna valamit enni, inni s aztán lefeküdni és aludni. Ment tehát a fogadóba: be van zárva; ment a kocsmá-

ba: be van zárva, — s így végig a városon, és minden ház be van zárva, — úgy, hogy kénytelen volt éhen, szomjan, esőben visszahajtatni, a honnan jött. Ő sem megy többet Toroczkóra korteskedni, tudom!

* Boitzán a marhavész ismét kiütött. A szükséges intézkedések azonnal megtétettek.

* Azt mondják: okos ember változtatja véleményét. A „Magyar Polgár“ is ezt tartja, úgy látszik, mert 32-dik számában egy Csekelakán, b. Kemény Gézánál tartott jobboldali értekezletről többek közt — ezeket írta: „te dicő emlékü b. K. Dénes Szelleme! gondoltad-e valaha, hogy a hatalmas sasfészekben kakuk-fiu ülhessen!? poraid nem fordulának-e meg sirodában?“ 39-dik számában azonban már így nyilatkozik: „Lapunk jelen évi 32-dik számában az alsó-fehérmegyei jobboldal viselt dolgai felirattal jelent meg egy cikk, mely akkor szerkesztőségünk figyelmét kikerülte, s melynek sem modorát, sem b. Kemény Géza elleni személyeskedéseit magunkévá nem tesszük, sőt helytelennek tartjuk.“ Hogy megszeliült.

(Felhívás). Vagyontalan, de munkaszerető székely polgártársaink érdekében örömmel nyitunk tért gazdatiszt t. Szász Mihály nr hozánk intézett fölszólításának. Mint Szász Mihály ur nekünk írja: Hunyadmegye, Maros-Illye községében, a báró Bornemisza Tivadar-féle uradalmi részjóságha több székely cselédre lenne szükség, a kik vető-, arató-, kaszáló- és egyéb gazdasági-gépekkel az ügyesebb és gyorsabb bánást s kezelést elsajátítván, biztos és jól jövedelmező keresetre tehetnének szert. Említett községben még több birtokos óhajtaná magát székely cselédekkel látni el; egyelőre azonban csupán az uradalmi részjóságha következő minőségű cselédzemélyzetre van szükség: 1. Egy kovács, csalados. 2. Egy béresgazda, csalados. 3. Hat béres, csalados. 4. Egy igás-kocsis, csalados. 5. Két vinczellér-szőlőművelő, csalados. 6. Egy sertéspásztor, csalados. 7. Két erdő-őr, családtalan. 8. Egy házi szolgál-darabont, családtalan. 9. Egy kertészlegény, családtalan. 10. Egy lovasz, családtalan.

Megkívántató kellékek: józan élet és ajánlatos magaviselet; továbbá, hogy az ajánlkozók 30—35 évnél korosabbak ne legyenek, de azért rendes hadkötelezettség alá se essenek. A mi pedig a fizetést illeti, tájékozas végett ide iktatjuk a béreseknak ajánlott évi bért. Ez ajánlat szerint egy-egy béres kapna: 1) 60 frtot o. értékben, 2) három véka buzát, tizenhat kupás vékával mérve, 3) tizennevez véka rozsot, 16 kupás vékával, 4) tizennevez véka törökbuzát, szintén 16 kupás vékával mérve, 5) tizenkét kupá törökbuzavetést, 6) tizenhat kupá szemes pászulyt, 7) huszonnégy font sót, 8) huszonnégy kupá pálinkát, 9) hat szekér hasogatott tüzi fát, haza vive, 10) tizenkét kalongya szalmát, 11) egy tisztességes lakóházat, 12) négyszáz négyszögöl kerti földet veteményezésre. A béresgazda és kovács valamivel többet; a többi (fennebb elősorolt) cselédek pedig hasonló vagy csak valamivel kapnának kevesebbet.

Végül arra kérjük tisztelt olvasóinkat s nemzetiségünknek minden ügybarátját, hogy ha községükben alkalmas egyének találkoznának, jelen fölhívás tartalmát azokkal közölni sziveskedjenek, még pedig mentől előbb, mert az ajánlkozni óhajtóknak Szt.-György napkor már be kellene állani tisztjukba.

Az eredményről való tudósítást szerkesztőségünk is készséggel elfogadja.

Bécsi börzei árkelet.

(1869. Április 5-én).

5% metalliques	62.70
5% nemzeti kölesön	70.70
1860 államkölesön	103.60
Bankrészvénny	730.—
Hitelrészvénny	296.10
London	125.—
Ezüst	123.—
Arany	5.92—

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

SZÁSZ BÉLA.

H I R D E T M É N Y E K.

H I V A T A L O S.

1112. 1869.

(33)

3-3

Hirdetmény.

Maros-Vásárhelytől a városi közönségnek, a város szélébe a Maros vizén lévő hatkövű lisztelő malma folyó év április 26-án reggeli 9 órakor, a tanács háznál közárverésen folyó év május 1-től 1871. december 31-ig terjedőleg haszonbérbe kiadatik, miről árverezni szándékozik a következő utasítás mellett értesítettnek:

1. 200 frt. bánatpénz betendő.
2. Idegenek politikai és erkölcsi magaviseletéről községi hivatalos bizonyítványt előmutatni kötelesek.
3. Biztosítékul az évi haszonbér készpénzben vagy értékpapirban — börzei árfolyam szerint letéve, fogadtatik el; — vagy az fekvőkben a haszonbért kétszeresen felérőleg kimutatandó.
4. A több árverési feltételek a tanács irodájában megtekinthetők.

Maros-Vásárhelytől, 1869. március 24-én.

a városi Tanács.

H I V A T A L O S.

(34)

2-3

Malom bérlet.

A marosvásárhelyi ev. ref. egyház ezennel köz tudomásra hozza, hogy a Maros vizén lévő részben emeletes lisztelő malmai 6 köre a rendes, 8 köre pedig egészen úján beállított vasszerkezettel, 1869. május hó 1-től kezdődőleg 10 egymást követő évre folyó év április hó 22-én délelőtti 10 órakor, az egyház szentgyörgytezai 1087. szám alatti iskola házában tartandó közárverésen bérbe fognak adatni.

A kikiáltási ár évenkénti 9000 frt o. é., az árverezők kötelesek 10% bánatpénzt készpénzben letenni és egy évi haszonbérig felérő biztosítási képességüket tanúsítani; ugyanezek írásbeli ajánlatokhoz is melléklendők.

A bérlet tárgyairól és feltételeiről h. felügyelő gondnok mlts Szent Györgyi Imre úrnál lehet értesülni, kívánatra ezen felvilágosítások és feltételek bérmentetlen meg is küldetnek.

M. Vásárhelytől, 1869. március 30-án.

Az ev. ref. egyházi tanácsból.

(32)

3-6

Több mázsa fecskefonalmentes, szép és csiraképes lóhermag van Vajda-Szt-Iványon Horváth Mihály udvarában eladó; a venni szándékozik sziveskedjenek rendelvényeiket megtenni a tulajdonosnál; utolsó posta Szász-Régen.

(37)

1-1

Hirdetmény.

Egerszegen báró Rothenthal ur gazdatisztjénél jó minőségű angol muharmag vékája 1 forintjával, eladó.

(24)

3-3

Figyelemreméltó!

Új részvényjegyek à 6 frt.

1 darab 100 frtos sorsjegyet kaphatni s csak is havi 6 frt befizetés által, és játszhatni a befizetés alatt 28 db különbözőféle sorsjegyekre u. m.:

Hitel 1864. 1860. és 1839-dik Rothschild sorsjegyre, dunagőzhajózási jegyre úgy, hogy minden hónapban egy, vagy több húzás történend; az utolsó befizetésnél 1 db orig. 100 frtos sorsjegy kiszolgáltatik.

A befizetés alatt esendő nyeremények rögtön kifizettettek. Vidéki megrendelések posta utánvétellel teljesítettnek.

Részvényjegyek à 3 frt.

1 darab 42 frtos sorsjegyet kaphatni s csak is havi 3 frt befizetés által, és játszhatni a befizetés alatt 26 db különbözőféle sorsjegyekre u. m.

1864. gróf Saint Genois, budai herceg Pálffy, Clary, Windischgrätz és Rudolf sorsjegyekre, úgy hogy havonként egy vagy több húzás történend, az utolsó befizetésnél 1 db 42 frtos orig. sorsjegy kiszolgáltatik.

Kábdebó István

M. Vásárhelytől.

(27)

6-6

Gazdasági és kerti veteménymagvak.

Lóhere, valódi franczia. Lóhere, magyar luczerna. Lóhere, stajer vörös. Trifolium repens. Burgundi répa. Bükköny. Fűmag, franczia és angol „Perje“ Török baltacim, (Espancet.) Alma- és körtve-mag. Akaczfamag.

Mindenemű kerti vetemény-magvak, s mintegy 300 féle legújabb virág-magvak, legjobb minőségben és jutányos áron.

Továbbá: a gazdaság- és kertészetnél alkalmazható fák, cserjék és növények nemesítésére igen hasznos mindenemű Dittmar-féle kerti kék és fűrészek, oltó viasz stb.

Mindezekből részletes árjegyzékkel is szolgálhatok.

Szentjánosi Ferencz, Kolozsvártt.

VICTORIA biztosítótársaság

(17.)

Kolozsvártt.

Biztosításokat elfogad:

TŰZ- és JÉGKÁROK

ellen,

a legjutányosabb díjszámítás s legkedvezőbb feltételek mellett.

TŰZ ELLEN: Lak- és gazdasági épületek, gyárak, kereskedelmi raktárak, bútórok gazdasági eszközök, marhák, lovak stb. bentégés ellen. Gabonafélék és takarmány stb., stb.

JÉG ELLEN: Minden mezei termékek, mint takarmányfüvek, törökbúza, szemes gabonák, dohány, olajnövények, szőlő.

Díjazás- és egyéb kedvezményekre nézve kiváló figyelemben különösen az erdélyi közönség részesül.

Károk a központ közelségénél fogva, azonnal fizettettek.

Feltételek s közelebbi tájékozás nyerhető Maros-Vásárhelytől, Szőlősi Sámuel, Novák Bogdán uraknál, vidéken a minden fontosabb ponton felállított ügynököknél.

Canton freiburgi 15 frankos sorsjegyek

24-dik húzása f. é. június 15-kén lesz, 1650 sorsjegy sorsoltatik ki.

Főnyeremény 20,000 frank
Legkisebb nyeremény 17 frank.

Alábbirt ezen sorsjegyek biztosságáról teljesen meg lévén győződve, minden ilyen sorsjegyet melyet tölle május 1-ig 8 frt 50 kron megvesznek, a húzás után egy hóval, azaz július 15-kén csak 50 krajczár különbséggel azaz 8 frton visszazavarni magát kötelezi.

Az ilyen kedvezményekkel áruba bocsátott sorsjegyek száma csekély lévén, ajánlom a mielőbbi megvásárlást

Levél általi megrendelések akár a pénz beküldése mellett, akár postai utánvétellel pontosan teljesíthetnek.

Fogarasi J. Demeter

Maros-Vásárhelytől.